

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 „
Helyben házhoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 „
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzésére nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Feltámadtak.

A magyar nemzet benső ereje megrokkant. »Büszke, szenvedélyes, versengő vezérek« — alatt szennyos oltáron ontatott a nemzet vére« — s mig botor emberek, rövidlátó harcosok elfeledtek magasba tekinteni, ránk csapott a kélféjű szörnyeteg minden ármánya és — feltámadt a halottnak vélt — liberalizmus, hogy ismét leigázza ezt a szegény országot hosszú, talán beláthatatlan időkre.

Ne mondja senki, hogy az ország polgárainak 67-es része új erőhöz jutva, Deák Ferenc műve sirjából kitör és eget kér. Hisz, ha csak ez volna, ennek csak örülni lehetne! Csakhogy a hatvanhetes ó szabadelvűség legprononszirozottabb alakjainak előtérbe állítása annak a szellemnek felujulását jelenti, amely éppen Deák Ferenc nagy művét hamisította meg. Tehát harc van üzenve a magyar nemzeti lélek ellen, amely az egész vovalon tiszta kezű közigazgatást, minden elfogultságtól ment igazságszolgáltatást és tiszta választásokkal, tiszta közéleti erkölcsöket követel. Megkezdődik az erkölcsi nullák emelkedésének és előtérbe tolásának korszaka. Lesznek Európa mu-

lattatására nyitrai, stomfai, giráltsi stb. választások, kenyerükért remegő jegyzők, basáskodó szolgabírák és mindenható protektorok és besugók korlátlan diktatúrájával.

De még ez sem elég. A győzelmes ármány jól tudja, hogy a lefolyt néhány év nemzeti rendszere mennyit köszönhet a katolikus egyháznak. És nehogy ez az egyház moccani merjen, — oly egyént tettek vallási ügyeink vezetőjévé, akiről konstatálva van, hogy a katolikus egyháztól testestől, lelkestől idegen s aki egy nap alatt többet érhat nekünk, mint mások évtizedek alatt.

Micsoda pokoli intrikának kell ott működni, ahol alig egy néhány hétre a Ferrer emlékbeszéd után Apponyi örökébe juttatja az az anarkizmus hőseinek védelmezőit? . . . Ha ez nem kihívása a katolikus közvéleménynek, — hát akkor ugyan milyen a kihívás?

Ez pedig azt jelenti, hogy a katolikusoknak politikailag a leghatározottabban kell tovább folytatniuk a szervezkedés és ébresztés munkáját s az alkudozó semmittevés helyett át kell térnünk a védő harcokra engesztelhetetlen elszántsággal. Ha amonnan az elkeseredés el-

szántságával folyik a küzdelem, nekünk sem lehet másként küzdeni.

Ha csak arról van szó, hogy a klerus politikai hatalmát és befolyását féltjük, hát elég volna az óvatos, meg gondolt taktika, mert hiszen a szabadkőművesség nagyon szívesen látja el pénzzel, befolyással az olyan egyházi alakokat, akik kalkulataikat nem zavarják. A szabadkőműves kormányférfiak minden államban igen szívesen türték a klerikális befolyást, ha az szabadkőműves érdekekben érvényesült. — De itt most nem a klerus »hatalmáról« van szó, hanem a kormányzás keresztény szellemének teljes félredobásáról, s arról, hogy bennünket elaltatván, megrontván teljesen diktatori hatalommá tegyék a szabadkőműves szellemű politikusokat, a héber nemzeti szellemet és legyünk elkészülve a keresztény mozgalom sokkal raffináltabb üldözésére, mint amilyenhez Bánffyék idejében volt szerencsénk.

Ezek az aggodalmak, melyeket az eddigi események teljesen igazolnak. Három irányban van a nemzet ellen ágyú szegezve. A függetlenségi eszme ellen, a közéletnek tisztasága és magyarlelkű épisége — s végül a katolikus egyháznak

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Fifi.

Személyek:

A hölgy: Huszonnyolc-harminc éves (sohasem tudhatja biztosan az ember!)

A férfi, lehet vagy negyvenéves.

(Ez a jelenet a hátsó műhelyben játszódik le. Egy asztalról sok, különböző állat teljesen mozdulatlanul merészi ránk a szemét. — Mindjárt észre lehet rajtuk venni, hogy nem élők, hanem ki vannak tömve.)

A hölgy fekete ruhát visel, kezében ritikülnek nevezett zsákok tart. Mintha véletlenségből történt volna, épp abban a pillanatban lépett be, mikor az ajtó vasredőjét felhúzták. Mindketten leülnek a kitömött állatokkal szemben s elkezdnek beszélgetni.)

A férfi (szertartásosan): Ha szabad kérdeznem, üzleti, vagy magánügyben méltóztatott hozzám fáradni?

A nő (kissé félénken és megindultan): Mind a kettőben uram!

A férfi: Így hát mind a kettő meg fogjuk önt hallgatni.

A nő: Bocsásson meg, uram, ha viselke-

désem kissé különösnek tűnik fel s ne ítéljen el azért, hogy nem az üzletben hanem itt, a hátsó szobában keresem fel, ami szintúgy illetenség tőlem. . . Nem szeretném, ha kedves neje esetleg gyanút fogna. . .

A férfi: Nincs feleségem. . . Agglegény vagyok. . . Ez a sok állat az én családom. . .

A nő: Ah! . . . Nagyon kellemetlen lenne rá nézve, ha alkalmazottjai esetleg félragyaráznák a látogatásomat.

A férfi: Ne tartson semmitől asszonyom; egyik segédem tegnap szökött el, a másik meg a raktárban van s paradicsom-madarat töm ki a divatárusnők számára.

A nő: Köszönöm, uram. Jól esik tapasztalnom, hogy bizhatom önben; ön valóban olyan ember, akire számítani lehet. Higyje meg, nem szeretném, ha nagy bánatomnak illetéktelen személyek lennének a szemtanúi. . . Előre megéreztem, hogy jellemes emberrel lesz dolgom s csakis ezért határoztam el magamat arra, hogy idejőjtek. . .

A férfi (télre): Alighanem komának akar felkérni. . .

A nő: Mi uram szomszédok vagyunk. Gyakran haladok el a kirakata előtt és — ugyan megvalljam e? — mindannyiszor nagy érdeklődéssel állok meg, mintha foglyul ejtene va-

lami. És midőn az állatait nézem, rokonszenvem öre is kiterjed. . . Inádom az állatokat!

A férfi: Asszonyom ez nagyon megható!

A nő: Ezek az állatok ékeken szólnak ön mellett, uram. . . S ha meg kell vallanom az igazat, ezek bátorítottak fel. . . Igen: az ön gerlicéi és fiahordója. . . ott a teknősbéka mellett. . .

A férfi: A gerlicém?

A nő: Igen és főképpen az a gerlepár, a mely oly szerelmesen csókolódzik ott a baloldali kirakata üvegablája mögött.

A férfi: No erre a teknősbékák nem képesek. Azok még nem fejlődtek odáig, hogy csókolózzanak.

A nő: Amikor láttam őket, mily békésen ülnek azon a faágon s ön a tömés művésztével szerelmet kifejező vonásaikat is oly hiven tükrözteti vissza, elgondoltam magamban, hogy az az ember, aki mindent ily szépen, ily természetihven tudta elkészíteni, bizonyára maga is nagyon jól tudja, mi a szerelem. . . Ő maga is csak ugy turbékol, mint a gerle s rálan szenvedett is sokat s így az énszenvedéseimet is meg fogja érteni.

A férfi: Teringettél! Hát biz én is turbékoltam valaha, de, megvallom, az az idő már rég elmúlt.

A nő: És én ezt nem bírom elhinni. Önnek

Nagy alkalmi kiállítás! Megérkeztek az összes ujévi szebbnél-szebb gyermekjátékok, ajándék- és disztárgyak, melyek már kivannak állítva a vevő közönség megtekintésére. A mai naptól kezdve az alkalmi vásár megkezdődött. Az idén különös olcsó árakat élvez a vevőközönség.

Friss és Társánál

Korona és fillér-bazár, Nagyvárad.

Rákóczi-ut.

Telefon 130.

Telefon 130.

egyházi és politikai szervezete ellen van, megüzenve a kérlelhetlen háboru. És ismerve a multat, mondhatjuk, hogy ez az új harc sokkal veszedelmesebb lesz a régínél, mert mozgósítva lesznek azon alakok, akiket a vesztegetési eset alkalmával pirulva kellett akcióban látnunk.

Ha csak egy pillantást vetünk a magyar nyelvű cionista sajtóra, mily mohó rajongással üdvözik a feltámadó radikális szellemet, tudnunk kell azonnal, hányat ütött az óra. — Szeretnék hinni, hogy ez nem lesz így! Szeretnék az új kormányelnök ajkairól csak néhány megnyugtató szót hallani; ám ez nemcsak késik, de már elkésett. A liberális sajtó teljesen tisztán mutatja helyzetünket s a tennivalókat.

Aki többre becsüli a magyar alkotmányosságot, a közélet tisztaságát s a keresztény nemzet legfőbb érdekeit, az be fogja látni, hogy most magasabb dolgok vannak kockán, mint a külön bank és vámterület. Az, aki tudja, hogy ezek a most előtérbe lépő kísérletek — hová céloznak, hová vezetnek, — az tudni fogja, hogy a szövetkezésben van az élet, a szétvonásban a — halál. Harcba kell mennünk, tessék tehát szervezkedni és mindennel jól elkészülni. Mindenünk kockán van.

Gedeon.

Héderváry Bécsben. Héderváry miniszterelnök felől az a hír volt elterjedve, hogy Bécsbe utazik a Ház feloszlata iránt. Ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert Héderváry meg fogja várni a bizalmatlansági indítvány le-

tárgyalását és csak azután utazik Bécsbe akkor sem a feloszlata iránt, mert még az indemnitást keresztül akarja vinni.

Szekely nyilatkozik. A kultuszárca ideiglenes vezetője: Székely Ferenc állítólag több képviselő előtt kijelentette, hogy jelenlegi ideiglenes minőségében utódját prejudikáló intézkedéseket nem fog tenni. Amilyen fájdalommal és orleeresztéssel vették ezt a hírt azok, akik *Barkócsynak* rángatni kezdték a halál harang kötelét, annyira arculütöttek a méltányosság egyszeregyének nagyobb dicsőségére, akkor a midőn nem is idegen, kívül álló, hanem egy ellenséges érzésű emberre bízták a kultuszárca vitális katolikus érdekeit.

Khuen és a nemzetiségek. Arról a beszélgetésről, amelyet *Khuen-Héderváry Károly* gróf miniszterelnök *Mihályi Tivadarral*, a román nemzetiségipárt vezérével folytatott, igen érdekes részletek kerülnek nyilvánosságra. E hírek szerint Khuen gróf nem helyeselte a koalíció nemzetiségi politikáját s nem helyeselte azt sem, amelyet Tisza Kálmán inaugurált. Kijelentette, hogy a felség óhajta, hogy a nemzetiségek a többi állampolgárokkal egyenlő elbánásban részesüljenek s azt a hitét fejezte ki, hogy a nemzetiségek panaszán segíteni fog a választói jog kiterjesztése.

— A román nép dinasztikus, — jegyezte meg *Mihályi*. — De nem álllok jót, hogy folytatván a mai rendszer, dinasztikus marad a jövőben is.

A miniszterelnök kijelentette, hogy semmi okuk a nemzetiségeknek nem lesz, hogy a jövőben is ne legyenek dinasztikusok.

Az új kultuszminiszterek. A kultuszárca megsokasodtak a jelöltek. Arról szó-

sem lehet, hogy *Zichy János* grófot kínálják meg, miután János a tárcát már ismételtelen visszautasította. Hasonló képpen visszautasítaná azt *Náday Lajos* is. Három jelöltje van a tárcának, még pedig: *Timon Akos*, *Concha Győző* és báró *Rosner Ervin*. Politikai körökben tegnap a tiunei kormányzóságra gróf *Semsey Lászlót* emlegették.

A balpárt a függetlenségi pártban. A balpárt tegnap délután alhatározta, hogy beolvad a függetlenségi és 48-as pártba. *Csepány Géza* ma nyílt ülésen bejelentette az egyesülést. A balpárt ma délben értekezletet tartott, amelynek alapján ma este hét órakor bevonultak a függetlenségi és 48-as pártba, ahol Szaponos István, a párt elnöke, a Justh Gyulához intézett beszédében kifejtette azokat az okokat, amelyek a balpartot a függetlenségi párttal való egyesülésre készítették. Justh Gyula hosszabb beszéddel válaszol Szaponosnak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 26.

Gál Sándor elnök 10 órakor nyitotta meg az ülést. Az elnöki előterjesztések után áttértek a királyi kézirat felletti vita folytatására.

Az interpellációkra fél 2 kor tér át a Ház. *Folónyi Géza*: Az új kormány kinevezése oly rendszernek a szülöttje, amely alkotmányok megtörésére irányul. Történeti visszaillesztésai során rámutat a magyar nemzetnek a király iránt való hűségére. A magyar nemzet volt minden időben az alkotmány védbástyája. És mit kapott cserébe ezért a nemzet? Ezt a kormányt!

Endrey Gyula: Gránicsárokat, üssön belé-

oly pompás a tömösi módszere, hogy az egyáltalán nem csúszhat. Ime itt van mindjárt ez a kis kenguru, a kirakat jobbfelén. A fiát a melle alatt levő zaskójában hordja. Mily szívhez szóló, mily szembetűnő módon fejezi ez ki a végtelen anyai szeretet és aggódo gondoskodást, amelyet ön az állat üvegszemébe szinte átszuggert. Ezekbe a hideg, merev üvegszemébe... Ön valóságos lángész!

A férfi (akinek szemlátomást jól esik ez a hízélgés): Hiszen csak nem úgy tömi ki az ember az állatot, mint valami matrácot!... Én ugyszólván a szívemmel tömöm ki...

A nő: Ez téylleg meglátszik valamennyi művén... De térjünk a dologra... Néhány hónapja már, hogy meghalt a férjem...

A férfi (udvarias részvételi): Hiszen a legtöbb özvegynek ez a sorsa...

A nő: Mikor férjhez mentem hozzá, már idős ember volt s elutazott Cayennebe...

A férfi (miután hirtelen, nyugtalanul tekint a pénzes fiókja felé): Szent Isten!... Ez az asszony valami gályarabnak a felesége!

A nő: Fűszerben utazott szegény... Az egész szezont cayennei borsban töltöttük...

A férfi (udvariasan): Azért van kegyed ilyen pompás színben, hogy ily jó levegőjű helyen járt.

A nő: Köszönöm a bókot! Szegény férjem aztán a következő szezomban, a szegélyborszárlatkor meghalt!... Szerencsére azonban itt hagyta számomra az én kis Fifimet, az én reménységemet, vigaszomat, egyetlen gyermekemet!

A férfi (félre): Fifi! Képzem mennyire elkényeztette!... (Hangosan érdeklődve): Fiu-e vagy leány?

A nő: Nem is tudom, uram...

A férfi (elképedve): Hogyan tetszett mondani?

A nő (magába mélyedten): Szegény kicsiket! Nem sokkal éte tul az apját... (Elpityeredik.) Szörnyűség uram: halva tálátuk a fürdőben!

A férfi: No ez borzasztó! Bizonyára nagyon meleg volt a fürdő...

A nő: Nem, uram, sőt egy csepp víz sem volt a kádban s éppen ez okozta a halálát!... Minthogy akkor nálunk nagymosás volt, sem Rózának, sem nekem nem jutott eszünkbe, hogy teii töltük!... (Hangosan zokog) Tulajdonképpen mi öltük meg őt! Mi vagyunk szegénykének a gyilkosai.

A férfi (félre): Hisz ez örült! (Hangosan): Mutassa csak, kérem azt a gyermeket...

A nő (tolyton könnybe lábbadt szemmel): Elhoztam hogy kitömje...

A férfi (hirtelen fölpattan): Mit mond?...

A nő (kinyitja e retiküljét): Ime, itt van szegényke... (Egy éleltem kanárimadarat tesz az as tálra.)

A férfi: Ah! Hát ez a Fifi... No, ez sem rossz, sőt így még jobb!... Egy veréb a kupcsörü piatyfelék családjából... Közönséges kanárimadar...

A nő: Közönséges? Fifi közönséges kanári madár? Bizonyára nem mondana ilyet, ha ismerte volna őt!... Ha látta volna, mily kecsesen ült a kalitkájában... mint valami kis hercegnő...

A férfi: A Kanári-szigetekről!

A nő: És milyen okos, milyen értelmes volt! Ah, uram, talán el sem hiszi, hogy valahányszor kinyitottam az ajtaját, ő oly szépen jött felém...

A férfi: Talán hogy a csőrével megcsipkedje, vagy megcsokolja?

A nő: Nem uram. Azért, hogy kirepüljön a fogságából. A kedves kis teremítés tudta: az ajtó arra való, hogy ki és bejárjanak rajta. El sem képzelheti, milyen édes volt!... Szóval, most önre bízom Fifit, azzal a kéréssel, hogy művészi munkát alkosson belőle...

Főtisztelendő Papság figyelmébe!

- Uj női- és férfi-cipész üzlet! -

Paróczay Máttyás

NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut és Nagy Sándor-utca sarkán

(Czillér mellett)

jük a menykő! (D rütség a függetlenségi párton.)

Polónyi Géza: Attér a bankkérdésre. Az alkotmánypárt annak idején megígérte, hogy az önálló bank felállítása elé nem gördít akadályokat. Ennek ellenében ment bele a függetlenségi párt abba, hogy négy tized százalékkal telemeljék a kvótát. És most, mikor az alkotmánypárt ígéretének megvalósításáról van szó, akkor azt felelik, hogy a bankot nem engedi a király!

László László: Minek szavazta meg a többség a kvótát. (Nagy zaj! Felkiáltások: Ne aludjon, nem tudja miről van szó!)

Polónyi Géza: Pedig a koalíció vezéremberei között nemcsak a bank felállítására, hanem még a szerződés és a határidőre nézve is teljes volt a megegyezés. Írásban is foglalták ezt a megegyezést és előterjesztették a királynak, aki azt aláírta. Ez alapon jött létre az 1906 február 3-iki kiegyezés. Ebben a megegyezésben, amelyet Andrassy vitt fel Bécsbe, benne van, hogy az önálló bankot a törvényben biztosított legrövidebb határidő alatt fel fogják állítani.

Közbekiáltások: Ilyenkor nincs itt Andrassy!

Polónyi Géza: A vezérőrbizottság ezen megállapodása az 1906-iki paktumba is belekerült. Ennek következtében hagyták abba a katonai kérdés addig való vitáját. E megállapodás végrehajtása most is kötelező gr. Andrassy Gyulára nézve. Azt kérdezi Andrassytól, hogy mikor fogja a kötelezettségét teljesíteni? (Ezenjén a függetlenségi párton.) Polónyi szünetet kér. Elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

Szünet után

Polónyi Géza folytatja beszédét.

A mostani kormány a bankkérdés kikapcsolásával nevezetett ki. A bankra ki van mondva a királyi vétő. Khuen Héderváry tagadta, hogy a királyi vétőval élt. Hiszen azt mondja a miniszterelnök, nem is a akult ki egy határozott többség az önálló bank mellett. De hogy nem. A Ház megszavazta az önálló bankot 138 szóval. Nem elég nagy többség ez? Szóretné-látai, hogy az annexiók költségei ja-

A férfi: Ad kegyed valamit arra, hogy éppen ezt a kanarit tönjem ki? Mert van itt nekem készen vagy hatvan darab, szebbnél-szebb, kitömve: szóval nagy a választék. Egy meg éppen olyan kötök, mint ez, amelyet rám bízott.

A nő: Oh, ez már szörnyűség, ilyet még gondolni is! Ön már is visszaél a bizalmammal! . . . Hiszen éppen az ő kedves kis személye az, ami kell nekem! Kerüljön, amibe kerül, pénz nem számít. Elég vagyonos vagyok, hála Istennek . . . Az én vagyonom nem kitömött krokodilusokba van fektetve.

A férfi (sértődötten): De a kitömött krokodilusok is szép értéket képviselnek!

A nő: Már megbocsásson, de én mégis csak jobban szeretem a jövedelmet évjáradékban.

A férfi (érdemlődvé): Ah, kegyednek évjáradéka van? Nos hát, én valóságos remekművet fogok önnek készíteni! Fífit nyitott csörről virágos ágra fogom állítani, olyan állásban, mintha énekelne, de természetesen, a hangja nem fog hallatszani . . . (A hölgy felé menve): Hiszen én élő ember vagyok s még sem bírom szóval, hanggal kifejezni, milyen zavarban vagyok, amióta kegyedet, aki oly kedves, olyan jószívű s annyira szereti az állatokat, nálam van szerencsém tisztelhetni. Ó, ha ő is tudna engem szeretni . . . De erről majd beszélünk még. Kedvenc madarát nem sokára meg fogja kapni . . . Magam fogom kegyedhez elvinni . . .

A nő (bucorás közben zavartan bemutatkozik): Özevgy Messillainé, tőkepénzes vagyok, a tulsó oldalon van a házam.

A férfi: Én meg Joseph Duplanton, az összes európai udvarok állattömője vagyok.

jaslatát szavazták volna meg 138 szóval, vajjon nem fogadta volna-e el őfelsége? A kartelbankra is megvolt a többség, mégis meghamisították az osztrákok. Mindig megvolt az önálló bankra a többség.

Kmety Károly: Megvolt és meg lesz!

Darányi Ferenc: Esztergomban.

Polónyi: Vétőt mondani egy tárgyalás alatt levő javaslatban nem szabad. Ő felsége megkapott mindent becsületesen a nemzetől. Itt a törvény végrehajtásáról van szó, melyre ő felsége megesküdött és mi a törvényből nem engedünk. (Zajos helyeslés a szélső balon.)

Kiáltások a szélső balon: A korona ügyész már jegyez. Lázadás!

Polónyi Géza: Attér a Héderváry személyére.

Kiáltások: Hol van a vádlott? ügyész ur vezettesse elő!

Polónyi: 1894-ben Khuen-Héderváry először jelent meg mint designált miniszterelnök s akkor Darányi kezdeményezésére egyhangú lelkesedéssel — nem eresztették be a szabadelvű pártba. (Derűtség.) De azért 1903-ban újra a szabadelvéhez ment s ebbe az időbe esik a híres Szapáry-féle vesztegetés, melyben vizsgálat is volt, de mielőtt a vizsgálat eredményét a Ház elé terjesztették volna — Khuen-Héderváry lemondott.

Kiáltások: Elő az aktákkal!

Polónyi: És ez az ember jön most mint az ország megmentője. Jön egy csonka kabinet, szégyent hoz nemcsak magára, hanem az országra is, mert elhítteti a külföld előtt, hogy nincs Magyarországon kilenc olyan tisztességes ember, akik a legtöbb állásokra vállalkoztak.

Gál Gaszton: Pfu!

Elnök: Gál Gasztont rendreutasítja. (Zajos kiáltások. Igaza van Gál Gasztonnak.)

Polónyi Géza: Ez a kormány, amint Andrassy maga is állította készen van indemnitás nélkül is kormányozni, sőt bizalmatlanság ellenére is, ami határozott merénylet a parlamentarizmus ellen.

Viharos felkiáltások; — Alávalók! Ki velük!

Madarász József: Gazemberek!

Elnök: Rendreutasítja Madarászt.

Madarász József: Mégegyeszer gazemberek!

Polónyi végül figyelmezteti Andrassyt, hogy nincs jogában biztatni a többi pártokat az indemnitás megszavazására. Nem lehet megadni az indemnitást a kormánynak, mert azt éppen az ő letörésükre használná fel.

Az elnök 5 percre felfüggesztette az ülést.

Szünet után

Kossuth Ferenc válaszol Héderváry ama kijelentésére, hogy a nemzet az önálló bank mellett nem foglal állást. Ezt határozottan, megcáfolja és egyszersmint beterjeszti ama határozati javaslatot, amit annak idején a pártszakadaskor a Justh-párt nem fogadott el. E javaslat szerint a Ház kimondja, hogy az önálló bank mellett foglal állást. A határozati javaslatra általános éljenzés tört ki még a Justh-párton is.

Csepán Géza a balpárt nevében bejelenti, hogy minden tekintetben csatlakozik a Justh indítványához és egyidőjűleg azt is bejelenti hogy a balpárt belép a Justh-pártba.

Interpellációk.

Giesswein Sándor, a bitkei gyufagyár ügyében interpellál a miatt, hogy ott állítólag felfoszfossal dolgoznak, minek következtében több mérgezés is fordult elő.

Rákay László kijelenti, hogy interpellációját elhalasztja, mert nem akar cselédeket interpellálni. E miatt az elnök rendreutasítja.

Ballagi Aladár szintén nem akarja a jelenlegi kormányt interpellálni.

Egy kis incidens.

Giesswein Sándor interpellációja után Serényi Béla miniszter az alkotmánypárti képviselők padsorához ment és ott leült, mire a függetlenségi képviselők izgatottan kiáltották.

— A császárnak csak a miniszteri szé-

kekbe van joga beleültetni embereit, de a képviselők helyére nem, menjen ki onnan!

A felszólításra Serényi felállott és visszaült a miniszteri székre.

Az ülést az elnök 2 órákor másnapra halasztotta.

A segédjegyző ékszerei.

Nagy feltűnést keltett a napokban Dobresten egy segédjegyző eltűnése. Az eltűnésnek kutatták az okát és ekkor kiderült, hogy a segédjegyző rossz útra tévedt s a büntetésből, valamint a szegénytől való félelmében menekült el a községből más vidékre, ahol mégis a hatóság kezei közé került.

A feltűnést keltő esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Ehrlich Ákos dobresti segédjegyző a környék egyik legszebb leányának udvarolt. A szegény segédjegyzői fizetésből az udvarlással járó apró kiadások nem igen tellettek. Ehrlich pedig szerette adni a gavallért és ajándékaiban igyekezett az értékesebb tárgyakat keresni. Így névnapi ajándékol egy 150 koronás női aranyláncot vásárolt, míg ugyanekkor a saját részére egy ötven koronás ezüst órát vett.

A segédjegyzői fizetés pedig nem engedi meg a 200 koronás kiadásokat s így a szerény jövedelemből nem tudta volna azokat megszerezni, miért is letérve a tisztesség útjáról a család terére lépett.

Ajánlott levelet intézett a **Fischer Testvérek** szegedi ékszer és műorásokhoz a fenti két tárgy megküldése végett. Az ajánlott levélben Ehrlich magát dobresti körjegyzőnek adta ki és mellékelte egy 200 koronás kötvényt. A kötvény értelmében a női aranyláncot és ezüst órát minden előleg nélkül kellett megküldeni. Az ékszerek értékét 1910 március hó 1-ig lett volna köteles a segédjegyző megfizetni.

Az ajánlott levélben azt is megírta a segédjegyző, hogy az ékszereket 1909 november 30-ig ő fogja viselni, azután pedig lakadalmi ajándékol el fogja ajándékozni. Az ékszerész cég a levélre azonnal megküldte az ékszereket minden gyanu nélkül.

Hogy sikerült az ékszerészeket félrevezetni az leginkább annak tulajdonítható, hogy a kötvényen **Feller Arnold** segédjegyző és **Styube János** dobresti bíró nevei szerepeltek mint jóváhagyók, sőt még a körjegyzői pecsét is rajta volt.

Az ékszerészek valahogyan tudomást szereztek róla, hogy a dolog nem épen tisztességes formák közt mozog; ezért némi informálódás után feljelentést tettek Ehrlich ellen a dobresti csendőrségen. A csendőrség befejezte a nyomozatot, azonban mire ez megtörtént, Ehrlich már ungon-berken túl volt.

A csendőrség megállapította, hogy a kötvényeken szereplő **Feller Arnold** segédjegyző egyáltalán nem is létezik. **Styube János** bíró nevét pedig Ehrlich hamisította. Ez a két hamisítvány azonban nem az utolsó, mert később Ehrlich ismét irt az ékszerészekhez és akkor **Tripp Mitru** bíró és **Bubus Vaszali** esküdek neveit írta a levél alá, holott ezek az egyének egyáltalán nem is léteznek.

A csendőrség megkeresésére az állam rendőrség is akcióba lépett és hosszas körözés után tegnap elfogták a segédjegyzőt, akit a nagyváradi ügyészségre szállítanak be.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

* **Az új honvédelmi miniszter beköszöntője.** Az új miniszterek közül beköszöntött már *Hazay* Samu honvédelmi miniszter is. A Nagyváradi városához intézett leiratában üdvözlö a törvényhatóságot s bizalommal kéri, hogy úgy a törvényből folyó tevékenysége körében, mint azon kívül őszinte és hazafias működésében támogassa.

* **A Marozali ügy.** A budapesti tudományos egyetem bölcsészeti kara ma déli tizenkét óra után rendkívüli ülést tartott. Annak az ülésnek egyetlen tárgya a Marozali-Singeri ügy. A tudomány-egyetem tanácsának tegnapi határozatával kapcsolatban, mely szerint megteszik a fegyelmit megelőző vizsgálatra szükséges intézkedéseket, a bölcsészeti kar szintén ily irányú és célú intézkedések megtételére jött össze. Az ügyet a dékán ismertette és javasolta, hogy addig, míg a megindított vizsgálat befejezést nem nyer, addig ne tárgyalják az ügyet. A javaslatot elfogadták.

* **A főzőiskola ügye.** A jogügyi-bizottság tegnap délután tartott ülésében foglalkozott a Bottó Ferenc hagyatékából létesítendő főzőiskola szervezetének szabályrendelettervezetével. Ezen a tárgyaláson is nagyon megajánlott, hogy mily nehéz ennek a kérdésnek a megoldása. Különösen, hogy internatussal, cselédképzővel stb. összezavarták, holott a hagyományozónak csak az volt a célja, hogy a főzőiskolában a leányok jól megtanuljanak főzni. Ennek a nézetének *Hlatky* Endre kifejezést is adott a bizottság ülésén. Tagadhatatlanul nemes eszmék, úgy a menházból kikerülő leányok további gondozása, a cselédképzés és cselédotthon, de ezt nem a Bottó-hagyaték keretében tartja megoldhatónak, hanem ettől külön. A jogügyi bizottság különben nem tárgyalta még egészen végig a szabályrendelet tervezetét. Fontosabb változtatás az, hogy a vezetőnőre nézve meghagyták, hogy az családosi lehessen, de azt nem tartják helyesnek, hogy egész családja ingyen nyerjen étkezést, hanem csak a vezetőnő a saját személyére nézve részeseül étkezésben. Közelebb tartandó ülésben folytatják a szabályrendelet tárgyalását.

* **A Kertváros lakói.** Mostanában még nem vert föl mozgalom olyan hatalmas érdeklődést, mint a Kertváros terve. Mintha mindenki, akit háziurssággal nem áldott meg a gondviselés, ott akarna lakni a Kertvárosban, amely legszebb és egkellemezebb része lesz Nagyváradi városának. Eddig százhatvan hivatalos jelentkezés történt, de azonkívül is a közönség minden rétegéből igen sokan érdeklődtek e tervek iránt *Rimanóczy Kálmán* irodájában. Ezek a tervek, amelyek mindenkit megfognak lepni a pénzügyi rész tervével együtt most vannak kidolgozás alatt, de legközelebb már a közönség elé kerülnek. A házhelyekre való jegyzések a jelentkezés sorrendjében fognak történni. A tisztviselőtelep egyesülettel

való megállapodás értelmében *Rimanóczy Kálmán* gondoskodott, hogy a tisztviselők részére megfelelő telek komplexum álljon rendelkezésre.

* **Képzőiskola a vármegyeházán.** A «Paletha» festőművészek egyesülete képzőművészeti kiállítást rendez a vármegyeháza nagytermében, ahol is a következő jónévű mesterek művei lesznek a közönség rendelkezésére bocsátva: Balla Ferenc, Joachim Ferenc, Juhász Árpád, K. Kirsch Aladár, Major Henrik, Nagy Sándor, Novák Sándor, Pataky László, Pataky Piri, Sári és Kató, Papp Gábor, Szőri József, Tibor Ernő, Undi Carla és V. Chevallier A. festőművészek, továbbá Pásztor János szobrász művész gyűjteményes munkái. A képzőiskola megnyitása január 30-án délelőtt 11 órakor lesz.

* **Görcsöni — zsidó!** Egyik budapesti boulevard-lap a *Marozali-Singer* botrány miatti mérgében és szegényében kisütötte, hogy *Görcsöni* (akit különben alaposan képzett és rendkívüli tehetségű írónak ismer el) — kikeresztelkedett zsidó. Egy erdélyi szász izraelita család sarjadéka. Ifjú korában Izsák volt, vagy ahogy meghitt körben hívták: Icigl. Ugy látszik titokban mégis tetszik a zsidóknak *Görcsöni* fellépése, — mert Cook-ra is akkor fogták rá hogy zsidó, mikor az északi sark felfedezésének dícsőségében uszott. *Görcsöni* nem kér ebből a kétes megtiszteltetésből. Nem erdélyi, hanem dunántúli származású. Ifjú korában került a szilágymegyei *Görcsönbe*, hol atyja *Wesselényinél* volt alkalmazva. Innét vette fel becsületes írói nevét.

* **A Szacsvey-utcai villamos.** Tudvaleg a tanács a Szacsvey-utcaán lefektetendő villamos sínpárok között aszfalttal javasolta kitölteni. A miniszter a tanács eme határozatát megváltoztatta és kocka köveket hozott javaslatba. A miniszter ezen utasításával tegnap foglalkozott a tanács és elhatározta, hogy újból felír a miniszterhez, miszerint tekintettel arra, hogy az aszfalt jobban megfelel, hagyja jóvá a tanács korábbi határozatát.

* **A polgári iskolák államosítása.** A legutóbbi iskolaszéki ülésen elhatározták, hogy a községi polgári leányiskolánál öt új állás szervezése iránt előterjesztést tesznek a városhoz. A tanács tegnap foglalkozott az előterjesztéssel és határozatilag mondta ki, hogy tekintettel a város gyenge anyagi helyzetére újabb tanügyi megterheléseket nem bír el. Mivel pedig az állások szervezésére szükség van, előterjesztést fog tenni a vallás és közoktatásügyi miniszterhez a polgári fiú és leányiskolák államosítása végett.

* **Halálozás.** Részvétel értesülünk, hogy dr. *Szilágyi Pálné*, szül. *Baranyi Katinak*, élete 30-ik évében, alig fél évvel házassága után, Pocsajon elhunyt. Temetése kedden, január 25-én délelőtt 11 órakor részvét mellett ment végbe.

* **2000 korona tandíj elengedése.** A tanács tegnap foglalkozott a tandíj elengedések iránti kérelmekkel, melyek között a legtöbb még 1907. évből való. A tanács a kérelmeket teljesítette és így 2000 koronát engedett el tandíjban.

* **Carmellini mester** bűvész mutatványait minden este nagy közönség élvezi a Pannónia éttermében. Bámulatos mutatványai nagy elismeréssel találkoznak. Az ügyesség netovábbja minden egyes mutatvány. *Carmellini* a hadapródiskolába is bemutatja bűvészetét. Ma, csütörtökön este utolsó előadását tartja a Pannónia téli kertjében.

* **Hangverseny a Pannoniában.** A Pannónia kávéház új bérlője *Haraszthy Károly*, ismét tanujelét adja annak, hogy a közönség szórakozását szíven viseli. Ma és a következő napokon ugyanis a kávéházban *Földváry Márkus*, a híres budapesti primás fog hangversenyezni teljes zenekarával. A hangverseny bizonyára méltó fogadtatásra is talál.

* **Hódítani fog,** ha báli szükségletét cipő és tehénermő cikkekben **REICHARD ARUHÁZA** cégnél szerzi be, hol legdivatósabb kalapok és divatcikkek kaphatók.

* A) Ösmered Stern-t? B) Hogyne a Bémer-téren a villamos megállónál van a villamosfelszerelési üzlete.

* **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében január hó 24., 25., 26. és 27-én a következő érdekes mozgófénykép ujdonságok lesznek bemutatva: 1. Kaméliás hölgy. 2. Színész nő szobaleánya. 3. Angol matrózok gyakorlata. 4. Velencei idyl. 5. Mezőgazdaság Erdélyben. 6. Csintalan gyermekek. 7. Bajazzók. *Belépti díj nincs.* — Kezdeté este 9 órakor. Kitűnő italookról és jó zenéről gondoskodva van. — A n. é. közönség szíves pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein Árpád* kávéháztulajdonos.

* **Uj fogtechnikai laboratórium.** 25 évi gyakorlat a fogtechnika minden ágában! 12 évig Nagyváradi működtem *Heiman* fogorvosnál mint fogtechnikus. Elvállalok minden munkát arany vagy kaucsukban, szájpaddal nélkül, izléses és szolid kivitelben, olcsó árak mellett. Kérve a n. é. közönség támogatását, vagyok tisztelettel *Windelburg Miksa* fogtechnikus Nagyváradi, Nagy Sándor-utca 11. szám.

* **A természet** óriási szolgálatokat tesz az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgáltatja a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekeknek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszatetsző íze van. A »*Scott féle Emulsió*« formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfel; a csukamájolaj összes gyógyerejű tulajdonságai a »*Scott féle Emulsió*«-ban nemcsak, hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányoznia a »*Scott féle Emulsió*«-nak. Kapható a gyógyszerárakban.

TÁVIRATOK

Erzsébet királyné a bolgár udvarban.

Szófia, január 26. Itt az a hír van elterjedve, hogy Erzsébet romániai királyné legközelebb meg fogja látogatni az itteni udvart. Erzsébet királyné ezzel vissza akarja adni azt a látogatást, a melyet *Leonora* bolgár királyné a múlt év végén Szófiában tett. Ennek a látogatásnak nagy politikai fontosságot tulajdonítanak, mert látható jele a Románia és Bulgária között való barátságának.

A párisi áradás.

Páris, január 26. A Szajna éjjel emelkedett s a veszedelem még jobban fokozódott. Az elárasztott vidékekről tizenhatezer hajléktalan ember érkezett ide. Számos pékműhelyben nem tudnak dolgozni, mert a víz elöntötte a kemencéket. A nyomor már kezd érezhető lenni, különösen *Gevry* városrészben, a melynek harmincegyezer lakosa közül tizennyolcezer hajléktalan. A vízállás tegnap este kilenc méter volt, száz év óta ez a

legnagyobb vizállás. A Szajna vize csak 1802-ben érte el ezt a magasságot.

Az angol választások.

London, január 26. Éjjel fél 1 óráig megválasztottak 238 konzervatív unionistát, 213 liberalistát, 36 munkáspártit, 71 nacionalistát. Az unionisták eddig 112, a liberálisok 15 és munkáspárt egy mandátumot nyert.

Úvegéből táplált

gyermek, rászás és t. b. arczuakká, erőseké és életvidámakká válnak, ha SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-t adnak nekik.

A Scott-féle Emulsió-ban

levő tiszta és könnyen emészthető táplálék, gyorsan jóváteszi a táplálkozásnak akármely fogyatkozását.

A SCOTT féle EMULSIÓ-t nagyon szeretik krémszerű ízéért. Kötő bármilyen okból eredő erőhianyatlás és gyengeség ellen.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

MULATSÁG.

A katolikus kör családi estélye.

A nagyváradi katolikus kör tegnap este tartott családiestélye minden tekintetben pompásan sikerült dacára, hogy csak egyszerű, kedves összejövetelnek volt tervezve, mégis a farsang egyik legszebb mulatsága volt.

Olyan előkelő közönség, oly sok szép asszony és leány jött össze, hogy egy estét pompásan töltötték el, hogy a Pannonia téli kertje leppompásabb virágos kert volt; a sok szép leány arcán virult a boldogság rózsája.

Teljes névsort nem tudunk adni, mert csak a következő jelen voltak a sikerült csokorba szednünk:

Brém Lőrinc, Bartsch Arthur és leánya, Barabás Béla és neje, Barabás nővérek, Böszörményi Géza és neje, Böszörményi Tilda, Barényi Sándor, Barza József és neje, Böszörményi Béla és László, Bodross József, Balázsovics Jenő és neje, Bányai Sándor, Barabás György, Bumbera István, Bartsch Ernő, Boronkay Gyula, Bottlik Böske, Cserey Géza és neje, Cseresnyés Béla, Cseprega Miklós neje és Erzsike, Czillér Imre és neje, Dus László és neje, Domokos Andor és neje leányával, Des Echerolles Kruspér Gilbert, Fröhlich János és neje, Fröhlich György és Pál, Fehér Gyula, Guttman József és neje, Grunwald Henrik, Gelléry Emil és neje, Germán Károly és neje, Germán Margit, Géczy Lajos, dr Géher Lambert, dr Hoványi Gyula és neje, Hoványi Jolánka, Hannig Vilma, Hant Frigyes és neje, Hencz Aurél, dr Illés István, Imrik László és neje, Imrik nővérek, Janosó Lajos és neje, Imrik S Zoltán, Janosó Lajos és neje, Justh Károly és neje, dr Karácsonyi János, öz. Krüger Viktorné, Kacsvinszky Andor és neje, Kacsvinszky József, dr Krüger Aladár és neje, dr Krüger Jenő, Krüger Irénke, Kelemen Kálmán és neje, öz. Korda Kálmán és leánya, Kolozsváry Sándor neje és leányával, Kiss István és neje, Sz. Kocsis János és neje, Kriszta Sándor, Lestyán Andor, Lestyán Béla, Láng József, Mayer Antal, Megó Ákos és

neje, dr Molnár Imre és neje, Molnár nővérek, Mertz János és neje, Mutner Mária, dr Mazurek Gyula, Mayer Lajos, Makucz Ernő, Nagy Lajos neje és leányaival, Némethy Gyula, Ováry Sándorné, Ováry nővérek, Oláry Gyula és neje, Orosz Péter, Ormay Lajosné, Papp Imre és neje, Pesthy Béla, Papp Károly és neje, Pekanovics Imréné, Reviczky Béla és neje, Schuch Lujza, Stark Gyula, dr Schweiger Ede neje és leányával, Sunajda György, Szalay János neje és leányával, Standary György és neje, Sztarill Ferenc és neje, Székely Sándor és neje, Szilágyi Dózsa, Szeghy Jolán, Szüts Géza és neje, Szihta Tivadar és neje, Sziládky Ernő, Szilágyi Géza és neje, Székely nővérek, Török László és neje, Tóth Zsigmond és neje, Tóth Gyula neje és leányaival, Tátray Gusztáv és neje, Tátray Sándor és neje, Vidovich Bonaventuráné, ifj. Voszka Ferenc és neje, idős Voszka Ferenc, Vidosits Gyula és neje, Windisch Márton és neje, Valló József es. hadnagy, Zboray Gyula és neje.

Az estély társasvacsrával kezdődött.

A peccenyénél megderedtek a pohárköszöntők is.

Dr Karácsonyi János egy franciaországi gyilkosságból indult ki s rámutat az ottani elvadult erkölcsi életre. De már kezdenek ébredni ott is, hogy utját állják az erkölcsi súlydésnek. A »modern« kulturai haladásnak veszélye ellen egyesülni kell, hogy a hit és erkölcs elleni támadást visszaverjük. Ha 100 kath. család összeáll s Krisztusért és hazáért él, nagyot tehet. Ha kizárjuk a családból az erkölcstelen nyomtatványt, ha nem engedjük, hogy ideáinjainktól, hitűntől megfossszanak, akkor nincs hatalom, mely bennünket összetörjön. Katholikusként lenni már sziate erkölcsi bátorság kell. Akik eljöttek, igazolják, hogy valják katolikus hitüket. Elteti a vendégeket s különösen a hölgyeket. (Éljenzés, taps)

Dr Molnár Imre dr Karácsonyi Jánosra emeli poharát, nem a nagy történettudósrá, de a kör elnökére, ki küzd a kath. érdekek védelméért. Egy szavára százan és százan jöttek össze. Legyen kihatása ennek Nagyvárad közéletére.

Dus László a kör világi elnökét dr Gerliczy Ferencet elteti, aki nem lehet jelen, mert Budapesten kell lennie, ép a kath. érdekek védelmében. De velünk tart, velünk érez.

Dr Hoványi Gyula tévedésnek mondja, hogy minden ember egyforma, mert mindenkinek megvan az individualitása. Vannak, akik magasan felemelkedtek felettünk. Nem a rang, vagyon, de a nagy tulajdonságok kötik le a lelkünket. Aki vezető szerephez jutott, többet munkálhat az emberiség javára. Midőn a katolikusok így összejöttünk, meg kell emlékeznünk Fetszer Antal püspökről és dr Radu Demeterről, kik szegény sorsból jutottak oly magas polcra. A két püspökre emeli poharát.

Dr Karácsonyi János kötelességet teljeit, mikor Kelemen Kálmánt elteti, aki az estélyt nagyfáradsággal rendezte.

Mayer Lajos p. ü. h. az életküzdemeiről szól, amelyben a legnemesebb a Krisztusi szeretet. A szociálizmus, szabadgondolkodás béklyába akarja törni az embert, ez előtt az ész a sziv semmi. A hit világának magasztosságát fejtegette. A nőket úgy neveljük, hogy sziv és hitviláguk nemesejék. Elteti a nőket.

A vacsora végével meglepetésként Carmelini mester a hirneves bűvész és neje pompás mutatványokkal szórakoztatta mintegy fél óra hosszat a vendégeket s aratott tapsokat.

Természetesen ezt a táncolni vágyó leányok elengedték volna, de meg jött nekik is a várva-várt perc.

Tíz óra után kezdetét vette a tánc s kora reggelig pompás jókedvvel járták a párok.

A kitűnő ételekről és italokról Fehér Károly jóhírű vendéglős gondoskodott, míg a talpalá valót Bura Károly kitűnő zenekara szolgáltatta.

A legényegylet hangversenye.

— Mi értelme van egyáltalában a bálolásnak?

— Ha ön engem erre vonatkozólag megkérdezett, nagyon sokat tudnék önnek erre felelni, miből beláthatja, nem hiába való dolog a bál, ha megfelelően rendezik. A bál elsősorban társadalmi ünnep.

— Mit ünnepel?

— A felebaráti szeretetet ünneplik ott azok, kik félretéve a szegény és gazdag, az egyszerű ember és méltóságban levő közti különbséget mindnyájan testvéreknek tekintik egymást, mint ugyanazon Teremtőnek gyermekei. Ünnep minden egyénre, ki megjelenésével szórakozást és üdülést keres teste-lelke számára. Ünnep a bál rendezői számára, kik társadalmi tevékenységük jutalmát látják a sokaktól és szívesen nyújtott támogatásban. Ünnep lehet egy újabb jó célra nézve, melyet egy egyesület működésében igen sokat találna üdvösnek a társadalomra s szívesen tűzne ki önmaga elé, ha engedné anyagi ereje. A társadalmat közösen érdeklő dolog egy egyletnek jó célra és helyesen rendezett összejövetele, nem magánhaszonra alapított vállalkozás. Haszon? A társadalom hány és hány tagjának részvétele szükséges ahhoz? S milyen ingadozó vállalkozás az, melynél a kiadásoknak biztos és nélkülözhetetlen tételei vannak, a társadalmi hozzájárulás aránya pedig teljesen bizonytalan és kiszámíthatatlan.

— Pedig szükséges, hogy a társadalomnak ilyen ünnepei legyenek. Ezért most már tényleg támogatni fogom a legényegyletnek a munkásgimnázium javára január 30-án a Csarnokban rendezendő hangversenyét.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtökön: Dollárkirálynő.

Péntek: A botrány.

Szombat: A tanítónő.

Vasárnap d. u.: Cigánybáró. Este itt először: A kuruzsló.

A bérlők figyelmébe. Ismételten felkéri a szinigazgató a t. bérlő közönséget, hogy haladéktalanul sziveskedjenek a már január 15 én esedékessé vált bérlési összeg második részletét kifizetni, nehogy a késedelem miatt kellemetlenségek és zavarok keletkezzenek.

Botrány. Holnap pénteken Henry Ba-taille izgalmas és forró levegőjű, szenzációs drámája, a Botrány kerül műsorra. Ritkaság hogy egy szinmű anyai sok életből elkapott, ötletszerűen letényképezett, villamos erővel ható és megrázó mélységű mozzanatot sürítsen egy történet kereteibe, mint a Botrány meséje. A legkényesebb társadalmi kérdéseket ivell át s így nem csoda, ha ez a házasságtörési dráma minden embert rendkívül érdekel, mert az eltévedt asszonyok bűnösségének manapság nagyon is aktuális, kényes problémáját, izléseesen és óvatosan feszegeti.

Tanítónő. Bródy Sándor hervadhatatlan szépségű, gyönyörű talusi életképe, a „Tanítónő” szombat este újból színre kerül. Sohasem évülhet el ez a nagy magyar színmű, mert az utolsó rezgésig a magyar lélek vibrációjából szötte össze, a legmodernebb mese-mondó, Bródy Sándor aranyos pennája. Étsy Emilia ezzel a szereppel mutatkozott be a nagyváradai publicum előtt és most másodszer alakítja Tóth Flórárt, hogy azok, akik az első fellépésben nem láthatták, most győződjenek meg színjátszó képességének fokáról és minőségéről.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonátözsde határidői.

Budapest, január 29.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre — — — —	13.91
Buza ápr. — — — —	11.80
Rozs okt. — — — —	10.29
Zab májusra — — — —	—
Zab októberre — — — —	7.78
Tengeri máj. 1909 — — — —	7.86
Tengeri jul. — — — —	8.05
Tengeri májusra 1910. — — — —	7.24

Értékdözsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény —	634.—
Osztrák magyar államvasúti részvény	736.75
Leszámitoló bank — — — —	482.—
Rimamurányi — — — —	572.—
Osztrák-m. államvasúti részv. —	697.50
Közúti vasút — — — —	552.—
Városi villamos vasút — — — —	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1909. jan. 26.

Magyar arany járadék 4 száz. — —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz. — —	93.25
Magyar koronajáradék — — — —	82.75
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papírban — — — —	136.—
Osztrák járadék ezüstben — — — —	145.—
Osztrák járadék aranyban — — — —	97.25
Osztrák korona járadék — — — —	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek — — — —	116.50
Osztrák magyar bankrészvény — — — —	197.50
Magyar hitelbank-részvény — — — —	150.25
Osztrák hitelbank-részvény — — — —	730.—
Magyar hitelrészvény — — — —	748.—
London vista — — — —	631.50
Páris vista — — — —	689.50
20 frankos (Napoleon) — — — —	19.02
Német birodalmi márka — — — —	117.56
20 márkás arany — — — —	23.51
Magyar nyereség sorsjegy kölesön	93.95
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	90.40

A francia vámok emelkedése. Az alulírott kereskedelmi és iparkama a párisi kereskedelmi kamarától nyert értesülés folytán felhívja az érdekeltek figyelmét ama körülményre, hogy a francia képviselőház által 1909 december hó 29-én elfogadott új vámtarifá, mely most a francia senatus tárgyalása alatt áll amennyiben ez által elfogadhatnák a f. évi március hó 31-én fog életbelépni. Minthogy ezen új francia vámtarifá a legtöbb francia országba irányuló export árukat az eddiginél jóval magasabb vámtétellel sújtja, ezen körülményre azal hívjuk fel az érdekeltek figyelmét, hogy tekintettel március hó utolsó napjaiban a francia vámhivataloknál rendes viszonyok között és tapasztalható nagy torlódásokra, a jelenleg érvényben álló díjtételek mellett exportálni kívánt cikkeket kellő tehát oly időben küldjék el, hogy azok a f. évi március hó 31-ig, a jelenleg még érvényben álló alacsonyabb díjtételek mellett elvámolható legyenek. Különben ugy a tárgyalás alatt álló új vámtarifára vonatkozólag, mint az idevágó speciális határozmányokról közvetlen kérdés-kérdésre a párisi kereskedelmi kamara (Chambre de Commerce Austro Hongroise 6. Rue de Hanovre 2 e) készségesen hajlandó. Nagyvárad, 1910. január hó 25. A nagyváradai kereskedelmi és iparkama: Huzella Gyula kir. kereskedelmi tan. elnök, dr. Sarkady Lajos titkár.

NYILTTÉR.

Legszebb faj

csemege — szőlő!

Legnemeseb hazai s tiroli

FAJ-ALMÁK

Vajonc körte, ————

——— óriási maróni.

- Kitünő fehér és piros asztali -
Ó bor, literje 32 kr.
Ó rizlugg „ 40 „
Bakator „ 44 „
Karlócai édes rác ürmös 64 „
 Mindennemű üvegelt csemege és asztali borok. „Magyar bodega.“ Bor és sörméremem vasárnap is nyitva van, s mindenemű borok poharaként is kaphatók.

MERTZ NÁNDOR

Körös-utca Mertz-ház. Telefon 448.
 Különálló fűszer és csemege üzletében thea és rum óriási választékban, leszállított árban!

Igazságszolgáltatás.

Agyonütötték a sógorukat. A múlt évben egy korcsmai verekezésből kitolyólag Szentpéterszegen Vadász Vince és Vadász Pál agyonütötték sógorukat Kun Jánost. A meglőtt embernek segítségére sietett Turzó Lajos és Turzó Imre, akiket Vadászék szintén meglöttek, azonban ezek sebeikből gyógyultak. Tegnap kezdte meg a törvényszék az ügy tárgyalását dr. Csulyok Béla elnöke alatt. Vadászék azt vallják, hogy Kunnál revolver volt és le akarta őket löni s ők önvédelemből lőtték le Kunt. Az eddig kihallgatott tanúk vallomása szerint Kunnál revolver sem volt. Most ennek az eldöntése körül összpontosul a vád és védelem munkája, hogy beigazolják, illetve megcáfolják az önvédelmet.

REGÉNYCSARNOK.

A réthegeyi választás.

Irta: Barabás Szaniszló

(Folytatás.)

49

Eközben az utcák terhes szekerekkel teltek meg, melyek a külön táborokba élelmi szereket és italt szállítanak. Nedvesi és Nudelhuber külön korcsmákat nyitattak szavazók számára, melyekben hangos élet uralkodott. — Itcénként oszlogatták a pálinkát az ideiglenes vendéglősök az embereknek, nem kérve passzszust, hogy szavazó e vagy nem szavazó, — boldog boldogtalan kikapta portióját s a szavazás még a sem kezdődött és már egynek gyomrában meggyult a pálinka szesz.

Dél felé a választmányi elnök személyzetével a gyűlési terembe sietett, mely máskor korcsmául szolgált, most azonban más arra való helyiség szűke miatt fent bbi célra átalakított, a mennyeiben egy hosszú tölgyfa asztal állították fel benne, mely körül a bizottmány tagjai voltak helyet foglalandók. — Ezen szoba két kijárással bírt, egyik az utcára, másik az udvarra. Az elsőnek küszöbe előtt egy szakasz katonaság állott őrt, szuronyos fegyverekkel.

Miután a pártok kebeleikből megbizottakat választottak, az elnök egy rövid beszéddel a szavazási gyűlést megnyitotta. A bizottmány azonban még most sem kezdhetette meg működését, minthogy a szükséges jegyzőkönyvek nem voltak készen. Előbb tehát azok leírásához kellett fogni, mely munka csaknem két órát vett igénybe.

Vége délutáni egy órakor a szavazás kezdetét vette. Legelőbb is a legtávolabb eső helyiségek lakossága rendezett a terembe.

De bezzeg csak most jött a „ne mulass“ A terem falai mellett ugyanis fapadok vonultak végig, melyeknek azon szeretetreméltó tulajdonságuk volt, hogy aki egyszer rájuk ült, elűzhetlen pálinka illat ragadt ruhájára s ez oknál fogva egyik sem akart leülni, hanem valamennyien állva maradtak s mint hogy hideg idő volt, ezen golya tempóban a lábuk fázni kezdettek, a miért is egytől egyig alá s fel jártak a teremben, hogy magukat felmelegítsék. A szoba zsúfolásig tömve lé én bábműszokkal, ezen általános mozgolódásnak az lön következménye, miszerint egyik a másikat toltá s az egész tömeg, mint egy feltörbácsoló tengere ide-oda hullámozott s az asztal körül ülő bizottmányi tagokat majd befördítá székeikről.

„Urak kérem üljenek le!“ kiáltá az elnök. Ily zavarban nem lehet dolgozni.

De senki sem ült le.

„Kérem uraim ne mozgolódjanak, inkább üljenek le!“ ismétlé ugyanaz felhívását.

Azonban most is eredménytelenül hangzott el szava, mint a pusztában kiáltó.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA

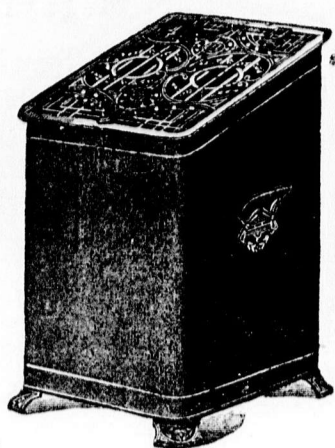

Kiadó garçon lakás.

2 szoba, előszoba és fürdőszobából álló garçon lakás május hó 1-től kiadó

a nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara székházában o o o o o o

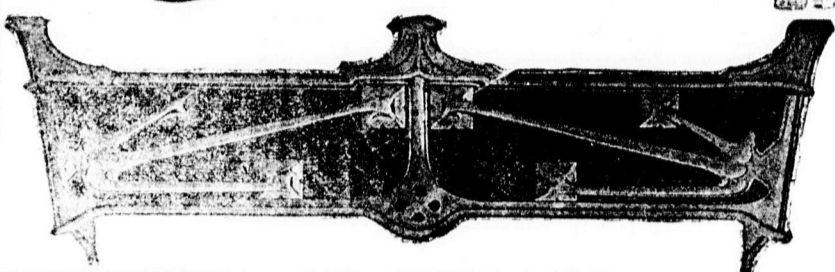
Telek y-utca 11. szám alatt.

== Kályha kiállítás ==

hosszanéző METEOR kályhákból, kályhatálcák, előtétek, faládák, széntartók, kályhaellenzők, paravánok legszebb kivitelben. Valódi porosz fűtőszén

Telefon 390 sz. **Tarsoly és Risztó**

különlegességű vaskereskedésében, Rákóczi-ut.

M. KIR. LŐPORÁRUDA

és mindennemű töltények raktára

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és kávéháza, Kert utca, ipartestületi ház.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit, sörcsarnokát, éttermét és kávéházát újonnan átalakítottam azokat a mai kor igényei szerinti berendezésem, a szobaárakat pedig lezállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyáron át szép kényeliséggel áll a közönség rendelkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt kőbányai sör és sajátermésű boraimat mérsékelt árakon biztosítom vendégeim részére.

Naponta friss és izletes villásreggeli ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtatnak, mérsékelt árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a sörcsarnokot és éttermet személyesen vezetem s vendégeim pontos és előzékeny kiszolgálásáról mindenkor gondoskodom.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban,

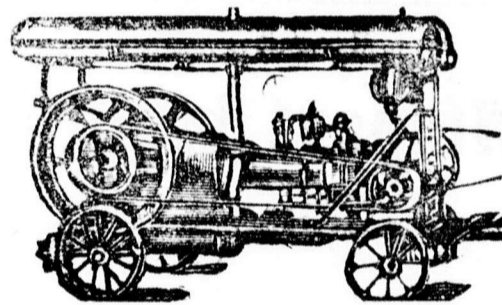
*szel gyomor-ese-hólyagés
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.*

Kapható Wurst József fűszer-
csemege- és ásványvíz kereskedés
ben N. Váradi, Rákóczi-ut 7.

Gazdák!

Ha elsőrangú gépet akarnak venni, ké-
rjenek árjegyzéket európaszerte hírneves

magánjáró és vontató benzinlokomo-
bilok, magánjáró és vontatható gőz-
lokomobilokról. Teljes cséplőkészlet!

Benzinmotoros kötőrő, faaprítópáék vontatásra és
magánjáró szerkezettel. Stabil benzinmotorok!!
Szivógáztelepek.

Kellner és Schanzer
Budapest, V. ker., Aulich-utca 2. sz.
Sürgőnyeim: > Világosság < Budapest.

LORINCZ MÓR Nagyvárad, Bémer-tér

Legnagyobb raktár grammophon, beszélő gépek, al-
katrészek és lemezekből.

Gramofon javítások

mérsékelt árért szakszerűen és felelet mellett. Le-
mezek mindkét oldalon bejátszva 2 koronától feljebb.
Folyton raktáron új felvételek

Eredeti belga fegyverek, töltények, vadász-táskák
nagy választéka.

Tisztelettel tudatjuk, hogy az
élesdi erdőseinkben

termelt tűzifa szállítását és eladását

■ ■ ■ megkeztük ■ ■ ■

s ajánljuk vagononként
■ és méterenként ■

I-ső osztályu

■ ■ ■ bükkhasáb tűzifánkat ■ ■ ■

és vágott fát házhoz is szállitva.

Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény!

Rendeléseket kérjük Központi
irodánkhoz (Uri-utca 3. sz.)
és **Fried és Társához** Te-
leky-u. 16. **Telefon 914.**

— **Telefon 814.** —

Élesdi Erdőipar és Koepfer-rendszerü
Fatelítő r.-t Nagyváradon.

SZABÓ JÁNOS

uri divat szabó és egyenruha készítőnél
a legdivatosabb szövetek dus válasz-
tékban vannak felhalmazva.

Modern szabás. Izléses munka.

Fő-utca, (Gerliczy-palota.)

Tanuló felvétetik.

Aszódi Mihály

kávé, cukorka és déli-
gyümölcs nagykereskedő
üzletét február hó 1-én
Sas palota Oláh
hentessel szemben he-
lyezi át Kossuth-u. oldal.

Aszódi

trieszti kávé, thea és an-
gol rum aruházánál a 8
féle zamatu pörkölt kávé
legjobb, legolcsóbb Kos-
suth-u. villamos motor
üzemü kávépörköldéjébe.

Aszódinál

Kossuth-utca, kakao és
csokoládé vásár megkezd-
ődött nagyban és ki-
csinyben olcsó árért. 2
kgr. kuba és gyöngykávé
bérmentve 3 frt 50 kr.

Téli idényre

theát, rumot, halkonzer-
vek nagyban gyári áron.
Zsur csemegéket nagyban
és kicsinyben olcsó árban
Aszódinál Kossuth-utca.
Cukrásztorták kaphatók.

Megnyilt!

Megnyilt!

Savoy-

a főváros legszebb
utvonalán, nyugodt
és előkelő helyen.

nagyszálloda

Budapest, VIII., József-körút 16. sz.

A főváros legmodernebb és legújabb szálló-
dája, 120 szoba és szalon. Központi gőz-
fűtés. Hideg és meleg vízvezeték minden
vendégszobában, Lift, Vacuum cleaner. Vi-
lanyvilágítás. Társalgótércek. Legnagyobb
kényelem. Előkelő étterem és kávéház. In-
terurban, telefon. Mérsékelt árak, szobák 3
kor. tól feljebb, fűtés, világítással együtt
Modern egészségügyi tekintetek szerint be-
rendezve. — Villamos vasut-közlekedés az
összes pályaudvarokkal.

Halló! Kérem a 882. számot! t. i.

Frenkel Ignác

asztalos

Kert-utca 16. szám alatti butorraktárát, hol
minden szoba- és konyha-butort raktáron van.
Vesz és elad kevésbbé használt butorokat. Bu-
tor tisztítást és szakszerű javításokat a legol-
csóbban végez. Butorszükségletünk beszerzése
előtt saját érdekünkben ne mulasszuk el a
fenti céget felkeresni.

Műipari kiállítás.

Iparművészeti tervezések.

REISZ MIKSA

■ ■ ■ butorgyára ■ ■ ■

Békéscsaba

Nagyvárad.

Kossuth (Sas-u.) 7.

Polgári butorok.

Jutányos árak.